DNR: SLU ua 2018.1.1.1-4677
Exp den: 2 januari 2019

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

STYRANDE DOKUMENT

Sakområde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Dokumenttyp: Riktlinjer	Beslutsdatum: 2018-12-18
Beslutsfattare: Rektor	Träder i kraft: 2019-02-01
Avdelning/kansli: Ledningskansliet	Giltighetstid: Tills vidare
Handläggare: Lotta Hansson	Bör uppdateras före: 2022-02-01

Bilaga till: Rektors beslut den 18 december 2018

Riktlinjer för utbildningen på forskarnivå 2019

Ikraftträdande
Dessa riktlinjer träder i kraft 1 februari 2019 då Riktlinjer för utbildning på forskarnivå 2015 Dnr SLU ua.2015.1.1.1-2467 upphör att gälla.

Övergångsbestämmelser
För doktorander som är antagna till utbildning på forskarnivå före den 1 juli 2015 tillämpas de riktlinjer som gällde vid antagningen. En doktorand som är antagen före den 1 juli 2015 kan gå över till de nya riktlinjerna efter begäran hos fakultetsnämnden. Emellertid ska alltid de nya universitetsgemensamma riktlinjerna tillämpas för vad gäller kapitel 7 *Vad ska göras om utbildningen inte fungerar?.*

Kontaktpersoner
Om man som doktorand eller handledare behöver komma i kontakt med någon för att fråga om utbildning på forskarnivå på SLU så finns flera möjligheter. Som ett första steg kan man alltid kontakta institutionens prefekt, eller kontaktperson/studierektor för forskarutbildning. Varje fakultet har också minst en fakultetsstudierektor som kan svara på frågor. En doktorand kan be doktorandombudsmannen eller doktorandråden om råd och stöd. Det går också alltid att kontakta handläggaren för utbildning på forskarnivå på respektive fakultetskansli för råd och tips på vem som kan hjälpa till. Information och kontaktuppgifter finns på: https://internt.slu.se/stod-service/utbildning/utbildning-pa-forskarniva/

Innehållsförteckning

1. Allmänt ... 3

2. Rekrytering och antagning ... 3

3. Samutbildning som leder till dubbel eller gemensam examen ... 4

4. Handledning ... 4

5. Omfattning och innehåll i utbildningen ... 6
5.1 Omfattning ... 6
5.2 Ämnen i forskarutbildningen ... 7
5.3 Allmänna studieplaner för ämnen ... 7
5.4 Examensmål och lärandemål för forskarutbildningen ... 8
5.5 Avhandlingsarbetets omfattning ... 8
5.5.1 Sammanläggningsavhandling ... 9
5.5.2 Monografiavhandlingar ... 10
5.5.3 Rutin för extern förhandsgranskning ... 11
5.6 Kurser ... 11
5.6.1 Tillgodoräknande av kurser genomförda före antagning ... 13

6. Planering och uppföljning av utbildningen ... 14
6.1 Individuell studieplan (ISP) ... 14
6.2 Planering och uppföljning av utbildningen ... 15
6.2.1 Årlig uppföljning ... 15
6.2.2 Halvtidsseminarium och halvtidsuppföljning ... 16

7. Vad ska göras om utbildningen inte fungerar? ... 16

8. Examination ... 18
8.1 Jävsdeklaration ... 18
8.2 Ansökan om disputation eller licentiatseminarium ... 19
8.3 Inför disputation eller licentiatseminarium ... 20
8.3.1 Annonsering ... 20
8.3.2 Spikning ... 20
8.3.3 Information ... 20
8.4 Disputation ... 21
8.5 Licentiatseminarium ... 21

9. Examen ... 22

9.1. Ansökan om examen ... 22

... 22

9.2. Examensmål ... 23

1. Allmänt

Utbildning på forskarnivå regleras på nationell nivå av *Högskoleförordningen (1993:100)*. SLU:s riktlinjer baseras på kapitel 6 i Högskoleförordningen (HF) och beskriver arbetsgång och ansvarsfördelning i forskarutbildningen. Citat ur överordnade texter som förordningar och styrelsebeslut är i dessa riktlinjer återgivna med *kursiv stil* i textrutor. Övrig text anger SLU:s riktlinjer.

Rektor är ansvarig för forskarutbildningen. Riktlinjerna i detta dokument beslutas av rektor.

Alla verksamhetsbeslut utom vad gäller indragning av rätt till handledning och andra resurser för utbildningen enligt HF kap 6 § 30 är delegerade till fakultetsnämnden.

Styrelsen har i sin delegationsordning (Dnr SLU ua.Fe**.**2013.1.1.1-4911) beslutat att det bl.a. åligger fakultetsnämnden:

- *att efter att ha inhämtat rektors synpunkter besluta om i vilka ämnen utbildning på forskarnivå ska anordnas*
- *att ha det övergripande ansvaret för utbildningens kvalitet*
- *att anta doktorander till utbildningen på forskarnivå enligt vad som anges i antagningsordningen, samt*
- *att ansvara för att utbildning på forskarnivå genomförs i enlighet med av rektor beslutade riktlinjer*

Fakultetsnämnden har rätt att delegera beslut inom ovanstående uppdrag till dekan, prodekan, vicedekan eller annan ledamot av fakultetsnämnden eller till organ som inrättats av fakultetsnämnden där dekan, prodekan eller annan ledamot av fakultetsnämnden är ordförande.

Doktorandrepresentanter med studiebevakande uppdrag i råd och nämnder kan få förlängd studietid, prolongering. Rektor ersätter doktorandens institution för prolongeringskostnaderna för vissa uppdrag specificerade i rektorsbeslut SLU ua 11.5-3817/04.

Länk till hemsida med styrande dokument inom utbildning på forskarnivå: https://internt.slu.se/stod-service/utbildning/utbildning-pa-forskarniva/regler-och-riktlinjer/

2. Rekrytering och antagning

Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid SLU (Dnr SLU ua 2016.1.1.1-438) reglerar annonsering av utbildningsplatser, ansökningar, behörighetskrav, urval, antagningsprocessen, hur beslut om antagning fattas samt anställning som doktorand och andra försörjningsformer.

3. Samutbildning som leder till dubbel eller gemensam examen

SLU:s policy och instruktioner för gemensamma examina (Dnr SLU ua Fe.2011.3.3-4103) beskriver regler och rutiner för etablering av utbildningssamarbeten som leder till dubbel eller gemensam examen. Dokumentet beskriver även vilka nationella och SLU specifika krav som ska uppfyllas för att utbildningssamarbeten ska kunna etableras.

4. Handledning

> ***HF 6 kap. 28 §*** *För varje doktorand ska det utses minst två handledare. En av dem ska utses till huvudhandledare. Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor med stöd av 30 § beslutar något annat.*
> *En doktorand som begär det ska få byta handledare.*

Riktlinjer inom SLU

Vid antagningen utser fakultetsnämnden minst två handledare och högst fyra handledare för varje doktorand och en av dem är huvudhandledare. Fakultetsnämnden kan utse fler än fyra handledare efter bedömning av redovisade skäl.

Fakultetsnämnden beslutar om byte av handledare. Ansökan kan antingen göras av enskild doktorand eller av doktorand och handledare tillsammans.

Om det gäller byte av huvudhandledare ska fakultetsnämnden utreda hur utbildningen kan slutföras och ta fram förslag på ny huvudhandledare. Fakultetsnämnden beslutar efter förhandlingar med berörda parter om ny huvudhandledare och ny individuell studieplan (ISP) senast 3 månader efter att doktoranden ansökt om byte.

Om det gäller byte av biträdande handledare beslutar fakultetsnämnden efter samråd med berörda parter.

I kapitel 7 beskrivs utförligt vad indragen rätt till handledning innebär och rutinerna inför beslut om indragen rätt till handledning.

Huvudhandledare ska

1. vara antagen som docent eller professor
2. ha anställning vid SLU
3. vara anställd vid samma institution som doktoranden är antagen till
4. ha dokumenterad utbildning i handledarpedagogik som är likvärdig den utbildning som krävs för att bli antagen som docent vid SLU.

Handledare ska

- Vägleda doktoranden i både praktiska och teoretiska frågor och ska hålla sig informerad om utbildningens vetenskapliga och praktiska framsteg

- Sträva efter att skapa de bästa förutsättningarna för vetenskapliga diskussioner mellan doktorand och handledare och övriga kollegiet
- Vägleda doktoranden i fråga om metodval, litteratursökningar och överblick, publicering samt nationella såväl som internationella nätverk
- Ha ett professionellt förhållningssätt så att jämställdhet främjas och alla former av diskriminering motverkas
- Inte åta sig fler doktorander än vad hon/han kan ge adekvat handledning
- Vara väl informerad om SLU:s regler och policy om forskarutbildning

Huvudhandledaren ansvarar för att

- Forskningsprojektet, som utgör basen för avhandlingsarbetet, är av god kvalitet och har rimlig omfattning
- Adekvata kurser infogas i utbildningen
- Uppföljningar av utbildningen, inklusive förhandsgranskning, genomförs enligt reglerna
- Disputation och/eller licentiatseminarium förbereds och genomförs enligt reglerna
- Vidareutbilda sig i handledning och dess pedagogik med hjälp av kurser som erbjuds av bl. a. SLU

Om huvudhandledaren har en tidsbegränsad anställning som exempelvis adjungerad professor, ska minst en av de biträdande handledarna vara anställd vid samma institution som doktoranden är antagen till och ha dokumenterad handledarpedagogisk utbildning.

Fakultetsnämnden kan göra undantag från kriterium 3 ovan om minst en av de biträdande handledarna är anställd vid samma institution som doktoranden är antagen till.

Fakultetsnämnden kan ge dispens från kriterium 4 ovan. I normala fall skall dock en utbildningsplan för handledarpedagogisk utbildning samtidigt fastställas. Utbildningsplanen ska fastställas efter samråd med ansvarig administrativ avdelning.

Om huvudhandledaren beräknas att gå i pension under doktorandens utbildningstid, eller av andra anledningar kan förväntas vara förhindrad att vara huvudhandledare under hela utbildningen, så ska en av de biträdande handledarna vara anställd vid samma institution som doktoranden är antagen till, genomgå utbildning i handledarpedagogik innan den första huvudhandledaren lämnar anställningen och bedömas att bli antagen som docent eller bli professor vid SLU.

Om huvudhandledaren ska vara tjänstledig längre än sex månader så ska fakultetsnämnden utse en ställföreträdande huvudhandledare eller tillse att huvudhandledaren har en tjänstgöring motsvarande minst 10 % vid institutionen under tjänstledighetsperioden. Om en huvudhandledare avslutar sin anställning vid SLU så ska fakultetsnämnden omgående utse en ny huvudhandledare.

Biträdande handledare vid SLU ska ha doktorsexamen. Minst en av de biträdande handledarna ska ha anställning vid SLU.

Om prefekt och studierektor för forskarutbildning ingår i samma handledargrupp ska ytterligare en handledare ingå i handledargruppen.

Båda könen ska vara representerade i handledargruppen. Fakultetsnämnden kan efter ansökan medge undantag om det finns särskilda skäl. Två personer som har en nära privat relation (exempelvis gifta, sammanboende eller nära i släkt) ska inte ingå i samma handledargrupp. Doktorand och handledare dvs. både huvud- och biträdande handledare, ska inte ha en nära privat relation.

5. Omfattning och innehåll i utbildningen

HF Examensordning; Examensbeskrivningar: *Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå. Licentiatexamen uppnås antingen efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst 120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, eller efter att doktoranden fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som skall avslutas med doktorsexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.*

HF 5 kap. 7 §: *En person får vara anställd som doktorand under sammanlagt högst åtta år. Den sammanlagda anställningstiden får dock inte vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under fyra år. Vid studier som ska avslutas med licentiatexamen eller konstnärlig licentiatexamen får den sammanlagda utbildningstiden inte vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under två år. Från dessa tider ska göras avräkning för den studietid då doktoranden inte varit anställd som doktorand.*

Riktlinjer inom SLU

5.1 Omfattning

En doktorsexamen kan erhållas när en doktorand har slutfört en utbildning som omfattar fyra års nettostudietid (240 hp) i ett forskarutbildningsämne.

En licentiatexamen kan erhållas när en doktorand har genomfört en utbildning som omfattar två års nettostudietid (120 hp) i ett forskarutbildningsämne och om examen är beskriven i ämnets allmänna studieplan.

Nettostudietiden beräknas från antagningsdatum och den tid som har ägnats åt forskarutbildningen (registreras årligen som aktivitet i Ladok) och är inte alltid lika med tid anställd som doktorand.

Om doktoranden vill avbryta studierna innan examen är avlagd så ska en anmälan om detta skickas till fakultetskansliet. Innan det definitiva avbrottet registreras ska doktoranden erbjudas kontakt med doktorandombudsmannen. Doktoranden ska även informeras om att ifall han/hon senare vill återuppta forskarstudier igen, så ska detta ske efter en nyantagning enligt de riktlinjer och den antagningsordning som då gäller.

5.2 Ämnen i forskarutbildningen

HF 6 kap. 25 § *Ett universitet och en högskola som får utfärda examina på forskarnivå ska besluta om ämnen som utbildning på forskarnivå ska anordnas i.*

Riktlinjer inom SLU

Enligt styrelsens beslut är det fakultetsnämnden som efter samråd med rektor beslutar i vilka ämnen forskarutbildning ska bedrivas.

Forskarutbildningsämnen

- är baserade på forskningsämnen med en tydlig publiceringsprofil och utvecklad metodologi
- har ett kritiskt antal möjliga biträdande handledare
- har mer än en senior forskare som uppfyller kriterierna för att vara huvudhandledare
- har en forskningsmiljö med tillräckligt djup och omfattning så att forskarstudenterna möter olika perspektiv på och specialiseringar av ämnet
- har en kritisk omfattning och kvalitet på externa forskningsnätverk
- har en potential att ha flera forskarstudenter i framtiden

5.3 Allmänna studieplaner för ämnen

HF 6 kap. 26 § *För varje ämne som utbildning på forskarnivå anordnas i ska det finnas en allmän studieplan. Förordning (2010:1064).*

HF 6 kap. 27 § *I en allmän studieplan ska följande anges: det huvudsakliga innehållet i utbildningen, krav på särskild behörighet och de övriga föreskrifter som behövs.*

Riktlinjer inom SLU

Det huvudsakliga innehållet i utbildningen ska beskrivas kortfattat i den allmänna studieplanen. Vidare så ska den allmänna studieplanen innehålla information om eventuell(a)

- krav på särskild behörighet
- möjlighet att erhålla licentiatexamen
- möjlighet att avhandlingen presenteras som en monografi, se kapitel 5.5
- utökade krav på sammanläggningsavhandlingen, se kapitel 5.5.1.
- särskilda krav på monografiavhandlingar, se kapitel 5.5.2

- utökade krav för kurspoäng i examen, se kapitel 5.6
- obligatoriska rutiner i samband med den årliga uppföljningen, se kapitel 6.2.2.

Allmänna studieplaner godkänns av fakultetsnämnden.

5.4 Examensmål och lärandemål för forskarutbildningen

Den i Högskoleförordningen ingående Examensordningen beskriver examensmål, se kapitel 9.2, för respektive utbildning som ska uppfyllas för att examen ska kunna utfärdas. Målen beskriver kunskaper och färdigheter som doktoranden ska ha uppnått vid examen.

Figur 1. Examensmål och lärandemål

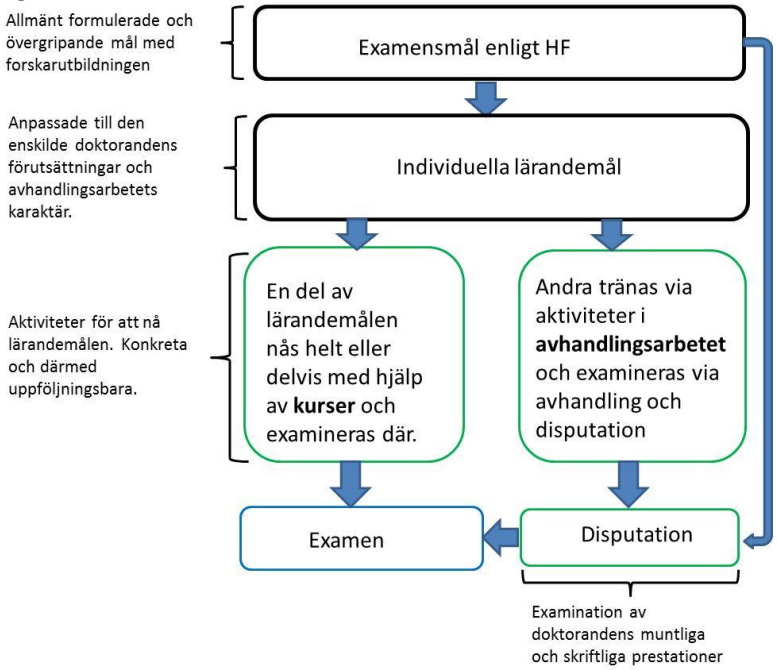

Vägen mot målen, dvs. utbildningens innehåll och utformning, kan skilja mellan doktorander beroende på bl. a. doktorandens förkunskaper och avhandlingsarbetets karaktär. Handledare och doktorand ska forma en gemensam förståelse av vad examensmålen innebär för just dem, dvs. formulera individuella lärandemål för utbildningen (figur 1). Varje planering och uppföljning, se kapitel 6, ska innehålla en diskussion av doktorandens nuvarande kunskaper och färdigheter i relation till lärandemålen.

5.5 Avhandlingsarbetets omfattning

HF Examensordning; Examensbeskrivningar: *För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.*

För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

En avhandling[1] kan utformas som en sammanläggning av delarbeten (artiklar eller manuskript) eller som en monografi. Fakultetsnämnden kan utesluta möjligheten att presentera avhandlingen som en monografi vilket då ska framgå av ämnets allmänna studieplan. En avhandling ska skrivas på engelska, eller på svenska om det är relevant för ämnet. Samtliga doktorsavhandlingar vid SLU, även avhandlingar från en s.k. joint degree utbildning, ska publiceras i SLU:s tidskrift Acta Universitatis agriculturae Sueciae och registreras elektroniskt i Epsilons öppna arkiv (rektors beslut DNR SLU ua 18.9-2650/02) se instruktioner på www.slu.se/avhpub.

Omslaget på avhandlingar från joint degree utbildningar kan anpassas till partneruniversitetens krav, men SLU:s logo och Acta-tidskriftens namn ska alltid finnas på avhandlingens första omslagssida. Tidskriftslöpnummer och Acta-seriens ISSN ska finnas på omslaget. Det ska tydligt anges på omslaget eller på någon av inledningssidorna att avhandlingen är ett resultat av en gemensam examen, samt vilka universitet som är involverade. Om avhandlingen publiceras utanför SLU ska publiceringsort tydligt anges.

5.5.1 Sammanläggningsavhandling

Förutom de bilagda delarbetena ska en sammanläggningsavhandling innehålla en avhandlingsdel, även kallad kappa eller sammanfattning, där doktoranden med hjälp av en litteraturöversikt av ämnet och en syntes av de bifogade delarbetena sätter sitt arbete i internationellt, vetenskapligt ämnessammanhang. Avhandlingsdelen ska kontrolleras med hjälp av plagiatspårningssystemet Urkund.

En sammanläggningsavhandling ska innehålla en populärvetenskaplig presentation på engelska och svenska. Om doktoranden inte är svensktalande ansvarar fakultetsnämnden för att den svenska populärvetenskapliga presentationen är korrekt översatt.

Alla bifogade delarbeten i en sammanläggningsavhandling ska ha en sådan kvalitet att de utan större omarbetning är möjliga att publicera i en sakkunniggranskad internationell vetenskaplig tidskrift eller ska på motsvarande sätt vara av inom disciplinen erkänt god kvalitet.

Följande minimikrav ska uppfyllas i en sammanläggningsavhandling för doktorsexamen.

1. Avhandlingen ska innehålla minst tre bifogade delarbeten.
2. Doktoranden ska vara förstaförfattare, eller motsvarande på minst två av de bifogade delarbetena.
3. Minst ett av de bifogade delarbetena ska vara accepterat för publicering eller publicerat i en sakkunniggranskad internationell vetenskaplig tidskrift.

Följande minimikrav ska uppfyllas av en sammanläggningsavhandling för en licentiatexamen

1. Avhandlingen ska innehålla minst ett bifogat delarbete.

[1] Med avhandling avses både doktorsavhandling och licentiatuppsats

2. Doktoranden ska vara försteförfattare, eller motsvarande på minst ett av de bifogade delarbetena.

Fakultetsnämnden kan i ett ämnes allmänna studieplan ställa ytterligare krav för godkännande.

Huvudhandledare ansvarar för att bedöma om doktoranden har nått examensmålen, se kapitel 5.4, och att avhandlingen är av inom disciplinen erkänt god vetenskaplig kvalitet. Efter ansökan, se kapitel 8.2, beslutar fakultetsnämnden om avhandlingen kan försvaras på ett licentiatseminarium respektive på en disputation.

I de fall då huvudhandledare bedömer att avhandling och doktorand är redo för licentiatseminarium eller disputation trots att de formella kraven inte är uppfyllda ska han/hon ansöka hos fakultetsnämnden om extern förhandsgranskning. Ansökan ska motivera varför kraven inte behöver uppfyllas.

5.5.2 Monografiavhandlingar

Alla doktorander som skriver en monografiavhandling ska hålla ett slutseminarium tidigast nio månader före det planerade disputationsdatumet alternativt licentiatseminariet.

Om monografiavhandlingen är skriven på svenska så skall även en engelsk sammanfattning finnas.

Vid slutseminariet ska doktoranden presentera sitt arbete, besvara frågor och diskutera kommentarer. En bedömare ska delta i slutseminariet. Bedömaren utses av prefekt, eller ställföreträdande prefekt i de fall där prefekten är handledare. Bedömaren ska vara antagen som docent eller ha en vetenskaplig kompetens som enligt fakultetsnämndens bedömning motsvarar den som krävs för att bli antagen som docent inom relevant ämne. Bedömaren får inte vara anställd vid samma institution som doktoranden. Handledare eller annan person med intressekonflikt får inte vara bedömare.
Bedömaren ska göra en skriftlig bedömning av

1. doktorandens och avhandlingens kvalitet i relation till examensmålen,
2. möjligheterna att slutföra avhandlingen enligt tidsplanen.

Bedömarens skriftliga omdöme ska bifogas till ansökan om disputation eller licentiatseminarium.

Fakultetsnämnden kan i ett ämnes allmänna studieplan ställa krav för godkännande av monografiavhandlingar.

Monografiavhandlingar ska kontrolleras med hjälp av plagiatspårningssystemet Urkund. Huvudhandledare ansvarar för att bedöma om doktoranden har nått examensmålen och att avhandlingen är av inom disciplinen erkänt god vetenskaplig kvalitet. Efter ansökan, se kapitel 8.2, beslutar fakultetsnämnden om avhandlingen kan försvaras på ett licentiatseminarium respektive på en disputation.

I de fall då huvudhandledare bedömer att avhandling och doktorand är redo för disputation trots att bedömaren vid slutseminariet kraftigt ifrågasatt möjligheterna att avhandlingen kan slutföras enligt tidsplanen ska huvudhandledaren ansöka hos fakultetsnämnden om extern förhandsgranskning. Ansökan ska bemöta bedömarens omdöme.

5.5.3 Rutin för extern förhandsgranskning

Extern förhandsgranskning behöver endast ske i de fall där huvudhandledare bedömer att avhandling och doktorand är redo för licentiatseminarium eller disputation trots att de formella kraven inte är uppfyllda (se 5.5.1) eller när huvudhandledare bedömer att avhandling och doktorand är redo för disputation trots att bedömaren vid slutseminariet kraftigt ifrågasatt möjligheterna att avhandlingen kan slutföras enligt tidsplanen (se 5.5.2). Förhandsgranskningen ska utföras av minst två personer som ska vara antagna som docent eller ha en vetenskaplig kompetens som enligt fakultetsnämndens bedömning motsvarar den som krävs för att bli antagen som docent inom relevant ämne. Förhandsgranskare får inte vara anställd vid samma fakultet som doktoranden. En av dem kan ingå i betygsnämnd vid disputationen.

Förhandsgranskarna ska bedöma om avhandlingen har en tillräckligt god vetenskaplig kvalitet för att försvaras vid en disputation. Om det är en sammanläggningsavhandling så ska både kappan och de bifogade delarbetena ingå i bedömningen.

Respektive förhandsgranskare dokumenterar sin bedömning, kommentarer och förslag till förbättringar i ett undertecknat protokoll. Protokollet ska utformas enligt en universitetsgemensam mall och skickas till doktorand och huvudhandledare. Doktoranden ska bemöta kritik och införa nödvändiga förbättringar. Huvudhandledaren ska i ett skriftligt yttrande sammanfatta hur kommentarer som innebär att avhandlingen är otillräcklig eller behöver förbättras har hanterats. Yttrandet ska bifogas till ansökan om disputation.

5.6 Kurser

HF 6 kap. 32 § *Prov som ingår i utbildning på forskarnivå ska bedömas enligt det betygssystem som högskolan föreskriver.*

Betyget ska bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Riktlinjer inom SLU

Forskarutbildningen ska innehålla både generella baskurser och ämneskurser. Examen ska innehålla minst

- 30 hp i form av kurser för en doktorsexamen
- 15 hp i form av kurser för en licentiatexamen

Den allmänna studieplanen för ett specifikt forskarutbildningsämne kan ange ett högre minimum för kurspoäng. För en doktorsexamen är det möjligt att kräva upp till 120 hp och för en licentiatexamen kan upp till 60 hp krävas.

Förutsatt utbildning i vetenskapsteori och forskningsetik med relevant innehåll och nivå inte ingår i tidigare examen ska alla doktors- och licentiatexamina vid SLU ska innehålla poänggivande utbildning i vetenskapsteori och forskningsetik. Utbildningen ska bland annat behandla regler angående fusk och plagiering.

Forskarutbildningens generella baskurser stödjer doktorandernas personliga utveckling och tränar generella kunskaper och färdigheter i exempelvis statistik, vetenskapsfilosofi, forskningsetik, informationskompetens, kommunikation och pedagogik. Forskarutbildningens ämneskurser syftar till att ge bredare eller djupare ämneskunskaper.

Alla forskarutbildningskurser vid SLU ska ha en kursplan enligt följande kriterier: förkunskapskrav, omfattning, lärandemål, syfte, innehåll, pedagogisk form, tidsplan och vad som krävs för att man ska bli godkänd. Kurser ska innehålla ett moment av egen prestation där nyvunna kunskaper och färdigheter testas och tillämpas i en lämplig pedagogisk form.

Alla kursplaner för SLU-ämneskurser i forskarutbildningen ska godkännas av fakultetsnämnden och alla kursplaner för SLU-baskurser ska godkännas av Rådet för utbildning på forskarnivå (FUR). Kursplanerna ska sedan registreras i den webbaserade, sökbara databasen SLUkurs forskarutbildning. Registreringen av kurstillfälle bör göras senast 6 månader före kurstart.

Kurser (prov) bedöms med godkänt eller icke godkänt.

För att en kurs ska kunna ingå i examen krävs att den har forskarutbildningsnivå, är organiserad av ett universitet samt har en kursplan, eller motsvarande dokumentation, som uppfyller SLU:s kriterier (se ovan). Andra typer av kurser med godkänd kursplan kan ingå i examen efter godkännande av fakultetsnämnden.

Examinator ska vara anställd vid kursansvarig eller medansvarig institution. Undantag kan medges vid beställd utbildning där examinator har anställning vid annat lärosäte. Alla examinatorer som är tjänstgörande från och med läsåret 2008/09 ska ha genomgått kurs i examination och betygssättning. För att kunna utses till examinator ska ett av följande alternativ vara uppfyllt:

Alternativ 1a
Personen innehar lärartjänst enligt SLU:s nya anställningsordning: professor, gästprofessor, adj. professor eller universitetslektor, bitr. lektor, adj. universitetslektor eller universitetsadjunkt, adj. universitetsadjunkt

Alternativ 1b
Personen innehar lärartjänst enligt SLU:s tidigare anställningsordning:

Alternativ 2
Personen innehar inte lärartjänst, men följande:
har doktorsexamen och
innehar tillsvidareanställning som kräver doktorsexamen eller motsvarande kompetens och
har relevant pedagogisk kompetens motsvarande kraven för anställning som lektor

professor, adj. professor eller
lektor, adj. lektor eller
adjunkt, adj. adjunkt eller
forskarassistent eller tim- eller
gästlärare

Examinator ska ha minst doktorsexamen inom relevant område. Examinator utses av prefekt och är ansvarig för att kursens innehåll och nivå följer fastställd kursplan. Examinator fastställer betygskriterier och ansvarar för bedömning av studenternas prestationer.

Huvudhandledaren föreslår vilka kurser som kan ingå i examen. Fakultetsnämnden godkänner examen inklusive vilka kurser som ingår.

5.6.1 Tillgodoräknande av kurser genomförda före antagning

HF 6 kap. 6 § *Om en student vid en högskola i Sverige har gått igenom viss högskoleutbildning med godkänt resultat, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för högskoleutbildning vid en annan högskola. Detta gäller dock inte, om det finns en väsentlig skillnad mellan utbildningarna.*
Detsamma gäller studenter som har gått igenom en viss utbildning med godkänt resultat

1. *vid universitet eller annan läroanstalt för högre utbildning i Danmark, Finland, Island eller Norge eller hos den som är part i Europarådets konvention av den 11 april 1997 om erkännande av bevis avseende högre utbildning i Europaregionen (SÖ 2001:46), eller*
2. *vid Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap.*

7 § *En student har rätt att tillgodoräkna sig annan utbildning än den som avses i 6 §, om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. En student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet.*

8 § *Högskolan ska pröva om tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande.*
Endast den som är student kan komma i fråga för tillgodoräknande, om inte annat framgår av lag eller förordning.

Riktlinjer inom SLU

En kurs genomförd före antagningen till forskarutbildningen kan endast tillgodoräknas om det motiveras av den individuella studieplanen, vilket betyder att schablonmässig överföring av poäng inte får ske från tidigare utbildning. Tillgodoräknande av kurs innebär inte att utbildningen blir kortare än fyra år nettostudietid för doktor respektive två år nettostudietid för licentiat.

Utbildning/kurser som genomförts innan sökande antagits till forskarutbildningen får inte tillgodoräknas

- om de ingått i magisterexamen, master eller någon annan motsvarande eller lägre examen,
- om de är för forskarutbildningen behörighetsgivande kurser på grund- eller avancerad nivå.

Kurser på grund- eller avancerad nivå kan efter godkännande av fakultetsnämnden tillgodoräknas. Vid godkännandet ska poängantalet anges i beslutet. Antalet poäng ska anpassas med hänsyn till att kraven på studerande på forskarnivå ligger högre än för studerande på de tidigare utbildningsnivåerna.

6. Planering och uppföljning av utbildningen

HF 6 kap. 29 § *För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan. Planen ska innehålla högskolans och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. Planen ska beslutas efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.*

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av högskolan i den utsträckning som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

Riktlinjer inom SLU

Planering och uppföljning innehåller några obligatoriska steg (figur 2), och ska dokumenteras med hjälp av den individuella studieplanen.

Figur 2. Tidslinje som illustrerar de obligatoriska stegen

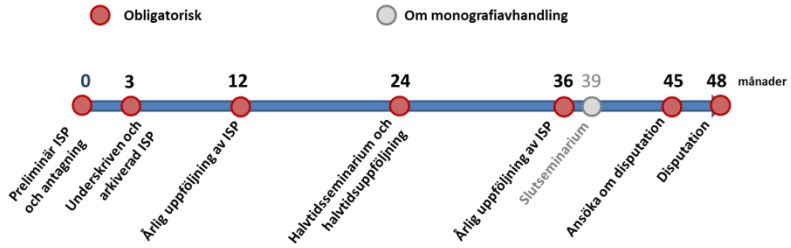

6.1 Individuell studieplan (ISP)

Alla doktorander ska ha en individuell studieplan (ISP). En universitetsgemensam mall ska användas för att skapa ISP. ISP har tre delar:

1. Information om doktoranden som finns registrerat i Ladok.
2. Planering som innehåller en
    a. forskningsplan för avhandlingsarbetet,
    b. tidsplan för alla (två) fyra åren
    c. finansieringsplan för alla (två) fyra åren,

   d. åtagandedel som innehåller uppgifter som doktorand respektive handledare ska genomföra det närmast kommande året för att utbildningen ska utvecklas enligt planeringen.
3. Uppföljning

Forskningsplan, tidsplan och finansieringsplan är planeringsverktyg och kan ändras efter behov.

Genom att skriva under åtagandedelen försäkrar handledare och doktorand att de ska göra sitt bästa för att genomföra åtagandena. Om det uppstår en allvarlig konflikt mellan handledare och doktorand så utgör den undertecknade åtagandedelen en officiell grund i arbetet med att lösa konflikten.

Åtagandedel ska skrivas under av huvudhandledare och doktorand senast 3 månader efter antagningen. Den individuella studieplanen fastställs därefter av prefekt, eller ställföreträdande prefekt i de fall där prefekt är handledare. Därefter ska hela individuella studieplanen diarieföras och arkiveras av institutionen, utom på LTV-fakulteten där arkiveringen görs på fakultetsnivå.

6.2 Planering och uppföljning av utbildningen

6.2.1 Årlig uppföljning

Den årliga uppföljningen av ISP ska göras av doktorand och handledare i samband med att ett nettostudieår har passerat. Uppföljningen ska ske vid ett formellt möte och ska baseras på den allmänna studieplanen för forskarutbildningsämnet, ett aktuellt ladokutdrag och uppdaterad version av den individuella studieplanen.

Uppföljningen ska relatera till de individuella lärandemålen och man ska bedöma:

- Hur fungerar utbildningen?
- Kan utbildningen fullföljas enligt nuvarande planering?
- Vilka åtgärder kan vidtas för att stärka utbildningen?
- Hur ser planerna ut för kommande år?

Uppföljningen dokumenteras i den individuella studieplanen. Huvudhandledare och doktorand skriver under åtagandedelen. Den individuella studieplanen fastställs (signeras) av prefekt, eller ställföreträdande prefekt i de fall där prefekten är huvudhandledare, varefter hela ISP diarieförs och arkiveras av institutionen, utom på LTV-fakulteten där arkiveringen görs på fakultetsnivå. Undertecknandet innebär att åtagandedelen blir giltig och gäller till dess att den ersätts av en ny ISP. ISP, inklusive åtagandedelen, ska följas upp och revideras inom ett år från dagen för undertecknandet.

Enskilda institutioner/ämnen kan utforma extra rutiner med seminarier och diskussioner i samband med den årliga uppföljningen. Sådana rutiner ska, om de är obligatoriska, regleras i den allmänna studieplanen för forskarutbildningsämnet.

Fakultetsnämnden ska regelbundet följa upp hur uppföljning, revidering av doktorandernas individuella studieplaner utförs på institutionerna samt vilka åtgärder som vidtagits i de fall då uppföljningarna visat brister i utbildningen.

6.2.2 Halvtidsseminarium och halvtidsuppföljning

Efter tvåårs nettostudietid men före halvtidsuppföljning, ska doktoranden hålla ett institutionsseminarium där han/hon uppvisar tillräcklig förmåga att

- muntligt presentera sitt avhandlingsarbete
- diskutera och analysera generella och specifika metoder inom ämnesområdet
- självständigt diskutera och analysera sina resultat

Den muntliga presentationen ska bedömas av en person som är antagen som docent eller har en vetenskaplig kompetens som enligt fakultetsnämndens bedömning motsvarar den som krävs för att bli antagen som docent inom relevant ämne. Handledare eller annan person med intressekonflikt får inte vara bedömare. Slutsatser och kommentarer från bedömningen ska relateras till de individuella lärandemålen och ämnets karaktär och diskuteras med doktoranden i samband med årsuppföljningen.

I samband med uppföljningen vid halvtid ska handledare, doktorand och en representant utsedd av fakultetsnämnden ta ställning till om de allmänna förutsättningarna för utbildningens och avhandlingsarbetets genomförande på institutionen respektive inom forskningsprojektet är tillräckliga goda. Om förutsättningarna inte anses vara tillräckligt goda så ska bristerna i första hand åtgärdas med ordinarie uppföljning och planering. Om detta inte leder till att bristerna försvinner, se kapitel 7.

7. Vad ska göras om utbildningen inte fungerar?

HF 6 kap. 28 § *För varje doktorand ska det utses minst två handledare. En av dem ska utses till huvudhandledare. Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor med stöd av 30 § beslutar något annat.*

En doktorand som begär det ska få byta handledare.

30 § *Om en doktorand i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, ska rektor besluta att doktoranden inte längre ska ha rätt till handledning och andra resurser för utbildningen. Innan ett sådant beslut fattas ska doktoranden och hans eller hennes handledare ges möjlighet att yttra sig. Prövningen ska göras på grundval av deras redogörelser och annan utredning som är tillgänglig. Vid bedömningen ska det vägas in om högskolan har fullgjort sina egna åtaganden enligt den individuella studieplanen. Beslutet ska vara skriftligt och motiverat.*

Resurserna får inte dras in för den tid då doktoranden är anställd som doktorand eller får utbildningsbidrag för doktorander.

31 § *Om resurserna för utbildningen har dragits in enligt 30 §, kan doktoranden efter ansökan hos rektor få tillbaka sin rätt till handledning och andra resurser. Doktoranden måste då genom att visa upp ett tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt göra sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen.*

Riktlinjer inom SLU

Om fakultetsnämnden bedömer att en enskild doktorands utbildning eller förutsättningar för utbildningen har allvarliga brister, eller om någon av parterna begär det, så ska fakultetsnämnden agera.

Exempel på allvarliga brister i forskarutbildningen:

- Allvarliga brister i kunskaper och färdigheter hos doktoranden som har upptäckts vid uppföljningar men som inte har åtgärdats,
- handledningen har vid upprepade tillfällen och i stor utsträckning inte uppfyllt kraven i dessa riktlinjer,
- någon av parterna har vid upprepade tillfällen och utan giltig anledning inte utfört åtaganden i ISP,
- utbildningen har vid upprepade tillfällen och utan giltig anledning inte följts upp enlig kapitel 6.2 i dessa riktlinjer.

Om bristerna inte kan undanröjas med ordinarie planerings- och uppföljningsrutiner så ska en ny och mer detaljerad individuell studieplan upprättas. Denna nya ISP ska följas upp regelbundet med korta tidsintervall och resultatet av uppföljningarna meddelas fakultetsnämnden.

Institutionens prefekt och fakultetsnämnden har ansvaret för att doktoranden får lämplig handledning. Om arbetet med den nya ISP inte leder till att bristerna försvinner och fakultetsnämnden bedömer att huvudhandledaren inte har uppfyllt sina åtaganden ska handledarbyte beslutas.

Om arbetet med den nya ISP inte leder till att bristerna försvinner och fakultetsnämnden bedömer att doktoranden inte har uppfyllt sina åtaganden så krävs vidare utredning. Relevant dokumentation (alla individuella studieplaner, eventuella protokoll från uppföljningar, etc.) ska bifogas till ärendet. Fakultetsnämnden ska med stöd av enheten för juridik och dokumentation och andra sakkunniga utreda ärendet och ge berörda parter möjlighet att yttra sig. Om doktoranden inte har svenska som modersmål, och inte känner sig bekväm med att prata engelska i denna utsatta situation, ska tolkstöd ges om doktoranden begär det. Om fakultetsnämnden efter denna utredning bedömer att doktoranden i väsentlig utsträckning åsidosatt sina åtaganden föreslår den indragning av rätt till handledning och andra resurser för doktoranden. Därefter ska ärendet sammanställas så att det kan granskas av SLU:s chefsjurist. Chefsjuristens bedömning ska ingå i rektors beslutsunderlag. Representant för fakultetsnämnden föredrar ärendet för rektor som fattar beslut om indragning av rätt till handledning enligt HF 6 kap 30§.

8. Examination

HF 6 kap. 33 § *Av examensbeskrivningen för doktorsexamen och konstnärlig doktorsexamen framgår att det för dessa examina krävs bland annat en godkänd doktorsavhandling.*

Doktorsavhandlingen ska ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Vid disputationen ska det finnas en opponent.

34 § *Vid betygssättning av doktorsavhandlingen ska minst en person delta som inte är verksam vid den högskola där doktoranden examineras. Förordning (2010:1064).*

35 § *Högskolan får meddela föreskrifter om det betygssystem som ska användas och om disputationen och betygssättningen i övrigt.*

Förvaltningslagen 16 § *Den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om*

1. *han eller hon eller någon närstående är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,*
2. *han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning,*
3. *han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans, eller*
4. *det finns någon annan särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.*

[S2]Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska myndigheten bortse från jäv.

8.1 Jävsdeklaration

Inget jäv får förekomma mellan opponent eller ledamot i betygsnämnden och doktorand eller handledare. I betygsnämndssammanhang ska följande omständigheter särskilt beaktas:

Jäv föreligger om

- två personer under de senaste 5 åren har samarbetat vetenskapligt eller samproducerat vetenskap. Sampublicering är ett exempel på samproduktion. Vid motivering kan jäv uteslutas, t.ex. om samarbetet skedde inom ett vetenskapligt konsortium där sampublicering inte nödvändigtvis innebär jäv.
- det har varit ett nära samarbete så kan det vara jäv även om samarbetet skedde längre tillbaka än fem år.
- ett handledar– doktorandförhållande har funnits, oavsett hur långt tillbaka det förelåg

Opponent och betygsnämndens ledamöter är skyldiga att anmäla om jäv finns i förhållande till doktorand eller handledare. Inför anmälan om disputation ska betygsnämnd och opponent lämna undertecknad jävsdeklaration på avsedd blankett.

8.2 Ansökan om disputation eller licentiatseminarium

Disputation/licentiatseminarium ska genomföras mellan 15 augusti och 15 juni. Dispens från dessa datum kan beslutas av fakultetsnämnden.

Fakultetsnämnden beslutar om tid och plats för disputation respektive licentiatseminarium samt utser ordförande, betygsnämnd och opponent (endast vid disputation). Ansökan om disputation/licentiatseminarium, undertecknat av doktorand, huvudhandledare och prefekt, ska vara fakultetskansliet tillhanda senast tre månader före det planerade disputations- eller seminariedatumet.

För att ansökan ska kunna godkännas ska

- utbildningen uppfylla riktlinjernas krav på omfattning och innehåll
- utbildningen uppfylla krav i ämnets allmänna studieplan
- alla kurser som ska ingå i examen ska vara examinerade och registrerade i Ladok före disputation/licentiatseminarium. Fakultetsnämnden kan medge undantag för planerad eller pågående kurs.

Till ansökan ska bifogas

- CV och publiceringslista för betygsledamot som inte är docent eller professor vid ett svenskt lärosäte
- jävsdeklarationer från samtliga betygsnämndsledamöter och opponent (se kapitel 8.1).
- skriftliga omdömen från bedömare vid slutseminariet för monografiavhandlingar (se kapitel 5.5.2)
- eventuellt förhandsgranskningsprotokoll och huvudhandledarens yttrande (se kapitel 5.5.3)
- medförfattarförklaring.

I ansökan för disputation föreslås ordförande, opponent och betygsnämnd med tre eller fem ledamöter till fakultetsnämnden som fattar beslut. Om betygsnämnden har tre ledamöter ska en reservledamot utses. De föreslagna ska ha accepterat uppdraget och undertecknat en jävsdeklaration innan de föreslås till fakultetsnämnden. Huvudhandledare och biträdande handledare får inte vara ledamot i betygsnämnden eller vara ordförande. Båda könen ska vara representerade som ordinarie ledamöter i betygsnämnden. Fakultetsnämnden kan medge undantag om det finns särskilda skäl.

Opponenten ska ha doktorsexamen och ordförande ska vara anställd vid SLU. Betygsnämndens ledamöter ska ha doktorsexamen och majoriteten av dem ska vara antagna som eller ha en vetenskaplig kompetens som enligt fakultetsnämndens bedömning motsvarar den som krävs för att bli antagen som docent inom relevant ämne**.** Fakultetsnämnden kan medge undantag för att i särskilda fall tillåta en betygsnämndsledamot utan doktorsexamen medverka i

betygsnämnden. Betygsnämnden vid disputation ska ha minst en ledamot som inte är verksam vid SLU och som är anställd vid ett annat universitet än SLU. Endast en ledamot kan vara anställd vid samma fakultet men inte samma institution som doktoranden tillhör. Reservledamot utses om betygsnämnden ska bestå av tre ledamöter och kan vara anställd vid samma institution som doktoranden tillhör.

I ansökan för licentiatseminarium föreslås ordförande och betygsnämnd, med tre ledamöter och en reservledamot. De föreslagna ska ha accepterat uppdraget och undertecknat en jävsdeklaration innan de föreslås till fakultetsnämnden som beslutar. Huvudhandledare, biträdande handledare får inte vara ledamot i betygsnämnden eller vara ordförande. Båda könen ska vara representerade bland de ordinarie ledamöterna. Fakultetsnämnden kan medge undantag om det finns särskilda skäl.

Ordförande vid licentiatseminarium ska vara anställd vid SLU. Ledamöterna ska ha doktorsexamen och minst en ska vara anställd vid annan fakultet än doktoranden. En ledamot kan vara anställd vid samma institution som doktoranden tillhör.

8.3 Inför disputation eller licentiatseminarium

8.3.1 Annonsering

När fakultetsnämnden godkänt en ansökan om disputation eller licentiatseminarium ska fakultetskansliet på lämpligt vis informera om disputationen eller licentiatseminariet.

8.3.2 Spikning

Doktorsavhandlingar och licentiatavhandlingar offentliggörs genom att de registreras, även kallat spikning, hos registrator senast tre veckor före disputation eller licentiatseminarium. Vid registreringen ska avhandlingen vara publicerad i Epsilons öppna arkiv hos SLU biblioteket. Registrering görs mellan 15 augusti och 1 juli. Dispens från dessa datum kan beslutas av fakultetsnämnden.

8.3.3 Information

Inför en disputation ska fakultetskansliet informera betygsnämndsledamöterna om

- examensmål,
- hur disputationsakten ska genomföras

Dessutom ska fakultetskansliet informera opponent, respondent och ordförande om deras respektive uppdrag och om hur disputationsakten ska genomföras.

Inför ett licentiatseminarium ska fakultetskansliet informera betygsnämndsledamöterna om

- examensmål,
- hur licentiatseminariet ska genomföras.

Dessutom ska fakultetskansliet informera respondent och ordförande om deras respektive uppdrag och om hur licentiatseminariet ska genomföras.

8.4 Disputation

Mot bakgrund av examensmålen ska betygsnämnden vid disputationen bedöma avhandlingen och respondentens muntliga försvar av sin avhandling. Opponent, betygsnämnd, ordförande och respondent ska fysiskt befinna sig i samma rum under disputationen. Om disputationen inte hålls i en lokal på en av SLU:s huvudorter så ska videolänk uppkopplas till lämplig ort. Opponenten ska med hjälp av diskussion med respondenten underlätta betygsnämndens bedömning. Följaktligen ska disputationen organiseras så att det finns tid för

- respondenten att presentera sin avhandling,
- opponenten att presentera avhandlingsämnet och att sätta in avhandlingens resultat i ett större ämnesmässigt sammanhang samt att ifrågasätta och grundligt diskutera avhandlingen med respondenten,
- betygsnämnden att diskutera med respondenten,
- en öppen diskussion där publiken bjuds in att delta.

Direkt efter den publika disputationen ska betygsnämnden sammanträda. Betygsnämnden ska utse en av ledamöterna till ordförande för sammanträdet. Ordförande för disputationsakten, opponent och handledare får närvara vid betygsnämndens sammanträde men ska lämna sammanträdet när beslut om betyg ska fattas. Möjliga betyg är godkänd eller icke godkänd. Beslutet protokollförs med hjälp av en universitetsgemensam protokollmall.

Ordförande ska svara på frågor från ledamöter och opponent om hur disputationen genomförs, och ansvarar för att disputationen genomförs så att betygsnämnden får de bästa förutsättningar för att genomföra sitt examinationsuppdrag och respondenten får de bästa förutsättningar att visa att han/hon har nått examensmålen.

8.5 Licentiatseminarium

Mot bakgrund av examensmålen ska betygsnämnden vid licentiatseminariet bedöma avhandlingen[1] och respondentens muntliga försvar av sin avhandling. Licentiatseminariet ska organiseras så att det finns tid för

- respondenten att presentera sin avhandling,
- betygsnämnden att ifrågasätta avhandlingen och att grundligt diskutera med respondenten,
- en öppen diskussion där publiken bjuds in att delta.

Direkt efter det publika seminariet ska betygsnämnden sammanträda. Betygsnämnden ska utse en av ledamöterna till ordförande för sammanträdet. Ordförande för licentiatseminariet och handledare får närvara vid betygsnämndens sammanträde men ska lämna sammanträdet när beslut om betyg ska fattas. Möjliga betyg är godkänd eller icke godkänd. Beslutet protokollförs med hjälp av en universitetsgemensam protokollmall.

Ordförande ska svara på frågor från ledamöterna om hur licentiatseminariet genomförs, och ansvarar för att licentiatseminariet genomförs så att betygsnämnden får de bästa förutsättningar för att genomföra sitt examinationsuppdrag och respondenten får de bästa förutsättningar att visa att han/hon har nått examensmålen.

9. Examen

9.1. Ansökan om examen

HF 6 kap 9 § *En student som uppfyller fordringarna för en examen skall på begäran få examensbevis av högskolan.*

HF 6 kap. 10 § *I examensbeviset ska högskolan ange*

1. *en examens benämning,*
2. *på vilken nivå examen avläggs,*
3. *om examen ingår i en gemensam examen som avses i 1 kap. 17 § högskolelagen (1992:1434),*
4. *vilka kurser som ingår i en examen på grundnivå och avancerad nivå, och*
5. *vid vilken högskola som kurser enligt 4, eller motsvarande del av en utbildning på forskarnivå, har genomgåtts.*

I examensbeviset får översättningen av examensbenämningen till ett eller flera språk anges.

HF 6 kap. 10 a § *Till examensbeviset ska det fogas*
1. en bilaga som beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet, och
2. när det gäller yrkeslärarexamen, en bilaga som anger vilka kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper som har legat till grund för den särskilda behörigheten enligt 4 § förordningen (2010:2021) om tillträde till utbildning som leder till yrkeslärarexamen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den paragrafen.
Högskoleverket får meddela närmare föreskrifter om vad bilagorna enligt första stycket ska innehålla.

HF 6 kap. 11 § *Om ett examensbevis ska avse utbildning vid mer än en högskola, ska beviset utfärdas av den högskola där studenten har slutfört sin utbildning. Detta gäller dock inte om de berörda högskolorna i det enskilda fallet har kommit överens om något annat eller om högskolorna tillsammans ska utfärda en gemensam examen enligt 1 kap. 17 § högskolelagen (1992:1434).*

Riktlinjer inom SLU

Doktorand ansöker om examen hos ansvarig administrativ avdelningen vid SLU.

Innan ansökan skickas in ska doktoranden kontrollera att

- alla kurser är klara och inrapporterade i Ladok,
- uppgift om godkänd doktorsavhandling/licentiatavhandling och datum för disputation/licentiatseminarium är infört i Ladok,
- avhandlingens/licentiatavhandlingens titel är korrekt i Ladok. Är titeln på svenska måste det finnas en engelsk översättning.

Personbevis ska bifogas till ansökan (www.skatteverket.se).

9.2. Examensmål

Licentiatexamen
Omfattning
Licentiatexamen uppnås antingen efter att doktoranden fullgjort en utbildning om minst
120 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå, eller efter att doktoranden fullgjort en del om minst 120 högskolepoäng av en utbildning som skall avslutas med doktorsexamen, om högskolan beslutar att en sådan licentiatexamen kan ges vid högskolan.

Mål. För licentiatexamen skall doktoranden
Kunskap och förståelse
- *visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

Färdighet och förmåga
- *visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,*
- *visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och*
- *visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.*

Värderingsförmåga och förhållningssätt
- *visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,*
- *visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och*
- *visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.*

Vetenskaplig uppsats
För licentiatexamen skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

Övrigt
För licentiatexamen med en viss inriktning skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning

HF Examensordning: Doktorsexamen

Omfattning
Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.

Mål. För doktorsexamen skall doktoranden
Kunskap och förståelse
- *visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och*
- *visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

Färdighet och förmåga
- *visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,*
- *visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,*
- *med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,*
- *visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,*
- *visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och*
- *visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.*

Värderingsförmåga och förhållningssätt
- *visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och*
- *visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.*

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)
För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

Övrigt
För doktorsexamen med en viss inriktning ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.